

## **ЗМІНА ПРИНЦИПІВ І ПРІОРИТЕТІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН**

*Обґрунтовано, що зміна принципів і пріоритетів державного управління в умовах суспільних змін є однією з основних загальних трансформаційних тенденцій державного управління в умовах глобалізаційних впливів.*

**Ключові слова:** державне управління, глобалізаційні впливи, принципи та пріоритети державного управління, суспільні зміни.

*Proved that the change in the principles and priorities of public administration in terms of social change is a major general transformational trends in governance under globalization influences.*

**Key words:** public administration, globalization effects, principles and priorities of public administration, social change.

Однією з основних загальних трансформаційних тенденцій державного управління в умовах глобалізаційних впливів є розширення системи його принципів низкою нових важливих принципів, а також зміна їх пріоритетів.

Метою даної статті є обґрунтування того, що зміна принципів і пріоритетів державного управління в умовах суспільних змін є однією з основних загальних трансформаційних тенденцій державного управління в умовах глобалізаційних впливів.

На перші позиції здійснення державного управління в глобалізованому суспільстві виходять такі принципи:

- пріоритету загальнолюдських цінностей та ідеалів у системі орієнтирів взаємовідносин між країнами та народами, зближення їх культур;
- подолання мультикультурної кризи;
- демократизації суспільства й самого державного управління;
- сталого розвитку, за якого, з точки зору людини, мають оптимально поєднуватися економічні, екологічні та соціальні чинники;
- співробітництва та інтеграції (політичної, економічної, гуманітарної, оборонної, екологічної тощо), що реалізуються на міждержавному та державному рівнях;
- стандартизації законодавства, економічних, технічних і технологічних процесів на засадах передового досвіду;
- досягнення консенсусу у вирішенні питань світового рівня;
- колективного попередження та вирішення конфліктів світового рівня (міжнаціональних, регіональних, локальних);
- обмеження та жорсткого контролю поширення ядерної та іншої зброї

масового ураження;

- сприяння розвитку вільних ринків робочої сили, товарів і послуг.

За умов формування та розвитку інформаційного суспільства відбувається розширення системи його принципів, а також зміна їх пріоритетів. Серед основних маємо такі принципи:

- підвищення рівня інформатизації суспільства в цілому та державного управління зокрема;

- задоволення потреб державного управління в інформаційних продуктах і послугах;

- електронну демократію (залучення громадськості до державних справ через засоби “відкритого суспільства”, колективне прийняття рішень, електронна прозорість, електронна гласність, інформаційна відкритість, інформаційна участь тощо);

- спрощення доступу до інформаційних ресурсів;

- інформаційну технологізацію процесів управління;

- збільшення кількості та якості послуг взагалі та інформаційних зокрема.

За умов формування та розвитку інноваційного суспільства відбувається зміна системи його принципів та їх пріоритетів. Серед основних маємо такі принципи:

- осмислення та визначення адекватної реакції на низку суспільних новацій, серед яких: процеси глобалізації, розбудова інформаційного суспільства, забезпечення сталого розвитку, формування розвиненого громадянського суспільства, кризи та проведення відповідних конституційної, політичної, адміністративної, економічної, соціальної та гуманітарної реформ; перехід до ринкової економіки; впровадження іншого зарубіжного досвіду; зміни в духовному житті суспільства тощо;

- синхронності інноваційних процесів у державно-суспільних відносинах як джерела сталого розвитку суспільства в цілому та публічного управління зокрема;

- інноваційної ролі державної служби та служби в органах місцевого самоврядування як комунікаторів у державно-суспільних відносинах;

- адаптивного реформування структур і функцій державного управління, виходячи з перспективних об’єктивних потреб в інноваційних змінах суспільних відносин;

- інноваційного оновлення суспільства в цілому та публічного управління насамперед, що стосується всіх суб’єктів, об’єктів, процесів їх діяльності та взаємодії;

- інноваційного відновлення суспільства в цілому та публічного управління насамперед, тобто відновлення базових джерел інновацій в них;

- спрямування інноваційної діяльності держави, насамперед, на соціальні цінності, продовжуючи демократичний напрям людиноцентристського публічного управління;

- оперативної реакції та перебудови (структурна і функціональна) публічного управління, адекватних викликам інноваційних змін у суспільстві;

- креативності (інноваційності) державного управління та місцевого самоврядування, що проявляється як у сприянні інноваційним процесам у суспільстві, так і в інноваційному підході до розвитку публічного управління в країні;

- розвитку інноваційного стилю мислення в управлінців, державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, насамперед освоєння інноваційної методології;

- державно-приватного партнерства у розбудові інформаційного суспільства, широкого залучення до цього інституцій громадянського суспільства;

- контролю дій, нейтралізації та залучення до співпраці деструктивних сил у самоорганізаційній складовій суспільства.

У контексті важливості забезпечення енергетичної безпеки для сталого розвитку, лідери країн “групи восьми” заявили про прихильність до низки її принципів. Серед них принципи:

- потужного глобального економічного зростання;

- ефективного доступу на ринки та сприяння інвестиціям в усі ланки енергетичного ланцюжка;

- відкритості, прозорості, ефективності і конкурентності ринків для виробництва, поставок, використання та послуг у галузі транспортування і транзиту енергоресурсів, що відіграє ключову роль у забезпеченні глобальної енергетичної безпеки;

- створення прозорих, справедливих, стабільних і ефективних правових рамок і систем регулювання, включаючи зобов'язання з дотримання контрактів, з метою залучення адекватних і стабільних міжнародних інвестицій у видобуток, переробку і збут енергоресурсів;

- розвитку діалогу та обміну думками між усіма зацікавленими сторонами з питань посилення взаємозалежності в енергетичній сфері та безпеки пропозиції та попиту;

- диверсифікації пропозиції та попиту на енергоносії, джерел енергії, географічних і галузевих ринків, транспортних маршрутів і засобів транспортування енергоносіїв;

- заохочення заходів з підвищення енергоефективності та енергозбереження за рахунок ініціатив, реалізованих на національному та міжнародному рівні;

- екологічної відповідальності при розробці та використанні енергоресурсів, упровадження та обміну екологічно чистими енергетичними технологіями, які сприяють вирішенню проблеми кліматичних змін;

- забезпечення прозорості і належного управління в енергетичному секторі з метою боротьби з корупцією;

- спільних дій при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в

енергетичній сфері, в тому числі координації планування стратегічних запасів;

- забезпечення безпеки життєво важливої енергетичної інфраструктури;

- вирішення енергетичних проблем найбільш вразливих верств населення країн, що розвиваються [2].

Ця комплексна система пріоритетів відображає певну загальну трансформаційну тенденцію державного управління в умовах формування та розвитку суспільства сталого розвитку.

У Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні визначені основні принципи її реалізації, серед яких:

- пріоритет прав і свобод людини;
- верховенство права;
- рівність та недискримінація;
- взаємна відповідальність держави і громадянського суспільства за вирішення завдань розвитку суспільства та держави;

- відкритість та прозорість діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування під час здійснення ними своїх повноважень;

- партнерство та конструктивна взаємодія держави і громадянського суспільства;

- стимулювання громадської активності;
- залучення інститутів громадянського суспільства до формування та реалізації державної політики, у тому числі державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства, на всіх рівнях;

- невторчання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в діяльність інститутів громадянського суспільства, у тому числі засобів масової інформації, за винятком випадків, установлених законом [10].

У статті обґрунтовано, що зміна принципів і пріоритетів державного управління в умовах суспільних змін є однією з основних загальних трансформаційних тенденцій державного управління в умовах глобалізаційних впливів. Шляхом відображення державного управління в глобалізованому суспільстві зазначено, що відбувається розширення системи принципів, а також зміна їх пріоритетів:

- в умовах формування та розвитку інформаційного суспільства;

- в умовах формування та розвитку інноваційного суспільства.

Ця комплексна система пріоритетів відображає певну загальну трансформаційну тенденцію державного управління в умовах формування та розвитку суспільства сталого розвитку.

#### Література:

1. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на

2007 – 2015 роки : Закон України від 09.01.2007 р. № 537-V // ВВР України. – 2007. – № 12. – Ст. 102.

2. Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000 – 2015 рр. : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

3. Стратегія державної екологічної політики України на період до 2020 року : Указ Президента України № 212/ 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://president.gov.ua>.

4. Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 24.03.2012 р. № 212/2012. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>.

5. Концепція науково-технологічного та інноваційного розвитку України ; постанова Верховної Ради України від 13.07.1999 р. № 916-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.

6. Концепція розвитку національної інноваційної системи : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 р. № 680-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.

7. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів : проект / Комітет Верховної Ради з питань науки і освіти ; Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України. – К. : ЦДНТП ім. Г. М. Доброва НАН України, 2009. – 87 с.

8. Стратегія розвитку України у період до 2020 року : проект / М-во економіки України ; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. – К. : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://polit.ua>.

9. Схвалено проект стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkni.gov.ua>.

*Надійшла до редколегії 21.03.2014 р.*